

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย โดยนำเสนอรายละเอียดของการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา

- 1.1 หลักการและเหตุผลของการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา
- 1.2 แนวการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา
- 1.3 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นหัวข้อ (Theme-based instruction)
- 1.4 กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 1.5 การประเมินผลการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา
- 1.6 ประโยชน์ของการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษ
- 2.2 องค์ประกอบเกี่ยวกับความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ
- 2.3 หลักทั่วไปในการสอนการอ่าน
- 2.4 การส่งเสริมความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษด้วยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา
- 2.5 ระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ
- 2.6 การประเมินความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ

3. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

- 3.1 ความหมายและความสำคัญของการพูดภาษาอังกฤษ
- 3.2 องค์ประกอบเกี่ยวกับความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ
- 3.3 หลักทั่วไปในการสอนและฝึกทักษะทางการพูด
- 3.4 การส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้วยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา
- 3.5 ระดับความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ
- 3.6 การวัดและการประเมินผลความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ

1. การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา

นับเป็นเวลาช้านานมากกว่ายี่สิบห้าปีมาแล้วที่การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชาถูกนำไปใช้ในบริบทของการเรียนภาษาและได้รับความนิยมอย่างมากในเวลาสิบปีที่ผ่านมา โดยในตอนต้นได้มีการนำไปประยุกต์ใช้กับหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อจุดประสงค์เฉพาะทาง ในระดับชั้นต่างๆ สำหรับที่เป็นผู้เรียนภาษาอังกฤษระดับเริ่มต้น ระดับมัธยม ระดับอาชีวศึกษา จนถึงปัจจุบันได้มีการนำไปใช้กับระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ (Grabe & Stoller, 1997) โดยตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผลที่นักวิชาการทางศึกษาได้วางแนวทางไว้อย่างชัดเจน

1.1 หลักการและเหตุผลของการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา Hoare, Kong and Bell (2008) กล่าวว่า หลักการของการสอนภาษาภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการที่ว่า การมุ่งเน้นเรื่องความหมายในภาษาที่สองที่อยู่ในหลักสูตรที่เต็มไปด้วยเนื้อหาวิชาจะช่วยจัดเตรียมบริบทที่เหมาะสมให้แก่ นักเรียนได้เรียนภาษาที่สองควบคู่กันไป ในเวลาเดียวกับที่เรียนรู้เนื้อหาวิชา Met, 1998; Snow, 2001; Wesche & Skehan, (cited in Hoare, Kong and Bell, 2002) กล่าวว่า การมุ่งเน้นของหลักสูตรเนื้อหาการสอนภาษาที่สองนั้น ในเบื้องต้นอาจมุ่งเน้นที่เรื่องการพัฒนาทางภาษา การเพิ่มพูนทางความรู้ทางด้านเนื้อหา หรืออาจเป็นการพัฒนาในทั้งสองด้านร่วมกัน โดยมีสัดส่วนปริมาณที่ใกล้เคียงกัน Snow, Met and Genesee (1989 อ้างใน เจษฎาภรณ์ แสนชัย, 2549) ได้ให้เหตุผลและหลักการเพื่อสนับสนุนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชาไว้ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ภาษาจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อภาษานั้นถูกใช้เพื่อการสื่อสาร ในบริบททางสังคมและทางวิชาการที่มีความหมาย Mohan (1988) กล่าวว่า ในการเรียนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มักจะถูกกละเลียบทบาทของภาษาในฐานะที่เป็นสื่อหรือเครื่องมือในการเรียนการสอน ส่วนในการเรียนภาษาผู้เรียนก็ละเลยความจริงที่ว่าผู้เรียนสื่อสารกันเกี่ยวกับเนื้อหา Cantoni Harvey (1987) ได้กล่าวเสริมว่า ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นผู้สอนควรสอนเนื้อหาไปพร้อม ๆ กับสอนทักษะทางภาษาที่จำเป็นต่อความเข้าใจในเนื้อหา เพราะเนื้อหาทางวิชาการเป็นพื้นฐานที่มีความหมายต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กล่าวคือ หากผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ผู้เรียนก็จะเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษา โดยเฉพาะเมื่อเนื้อหานั้นมีความน่าสนใจและมีคุณค่าต่อผู้เรียน การบูรณาการภาษาและเนื้อหาวิชาจะเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้ภาษา กล่าวคือ เนื้อหาที่สำคัญและน่าสนใจไม่ว่าจะเป็นเชิงวิชาการหรือด้านอื่น ๆ ก็ตาม จะเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้โครงสร้างและรูปแบบใหม่ ๆ

ทางภาษา นอกจากนี้การสื่อสารจริงที่เกิดขึ้นในห้องเรียน (Authentic classroom communication) เกี่ยวกับเรื่องราวในเชิงวิชาการหรือเรื่องทั่วไปที่ผู้เรียนให้ความสนใจนั้น จะเป็นบริบทที่มีความหมายต่อการเรียนรู้ถึงหน้าที่ของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

2. การเปลี่ยนแปลงแนวการสอนไปสู่การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชานั้น ได้พัฒนาจากหลักความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและองค์ประกอบต่าง ๆ ในพัฒนาการของมนุษย์ กล่าวคือ โดยธรรมชาติการรับรู้ภาษาจะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับพัฒนาการทางสังคมและพุทธิปัญญาของมนุษย์ ดังนั้นภาษาจึงเป็นเครื่องมือหรือสื่อสำคัญในกระบวนการพัฒนาทางสังคมและพุทธิปัญญาของมนุษย์ (Ochs, 1998) การสอนภาษาต่างประเทศเดี่ยว ๆ นั้น เป็นการแยกภาษาออกจากองค์ประกอบอื่น ๆ ของพัฒนาการของมนุษย์ ในทางตรงกันข้าม การสอนโดยการบูรณาการภาษาและเนื้อหาวิชาจะเป็นการรวมองค์ประกอบต่าง ๆ ของพัฒนาการของมนุษย์ไว้ด้วยกัน เพื่อให้การเรียนรู้ภาษาได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาด้านสังคมและพุทธิปัญญาของผู้เรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. หลักการของการประสานกันของลักษณะอันหลากหลายของตัวภาษา กล่าวคือได้มีผู้วิจัยหลายคน que ศึกษาเกี่ยวกับภาษาที่เกิดขึ้นในบริบทต่างๆ และพบว่ามีความหลากหลายของรูปแบบและหน้าที่ของภาษาจากบริบทหนึ่ง ไปสู่อีกบริบทหนึ่ง เช่น ภาษาที่ใช้ในโรงเรียนจะแตกต่างจากภาษาที่ใช้นอกโรงเรียน (Halliday, 1985; Wells, 1985) นอกจากนี้ Heath (1983) Wells (1981) ยังกล่าวว่า ภาษาที่ใช้ในแต่ละวิชาจะมีรูปแบบการประพันธ์และทำเนียบภาษาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะวิชานั้น ๆ Short (1994) สรุปว่า การรู้วิธีการใช้ภาษาในบริบทหนึ่งไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนจะรู้วิธีการใช้ภาษาในบริบทอื่น ๆ ได้ ดังนั้นการสอนแบบบูรณาการภาษาและเนื้อหาวิชาจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงรูปแบบและหน้าที่ทางภาษาที่ใช้ในการเรียนเนื้อหาวิชาเฉพาะสาขาด้วย

1.2 แนวการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา

Short (1991) กล่าวว่า การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชานั้นเกี่ยวกับการประสานสื่อทางด้านเนื้อหาเข้ากับภาษาอังกฤษ รวมทั้งการปรับระดับภาษาและสื่อในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษค่อนข้างจำกัด ได้รับตัวป้อนที่เข้าใจได้ การใช้แนวการสอนแบบบูรณาการนี้จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น และทำให้ผู้เรียนเพิ่มระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จทางการเรียนได้ง่ายขึ้น

Short (1991) ได้เสนอองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการของการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาที่ทั้งผู้สอนเนื้อหาและภาษาควรคำนึงถึง คือ

1. การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย
2. การส่งเสริมทักษะการคิดของผู้เรียน
3. การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ในการนี้ Short (1991) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า เพื่อให้ตัวป้อนทางภาษาอังกฤษเป็นที่เข้าใจได้มากที่สุดแก่ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษที่จำกัดนั้น ผู้สอนควรนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ผ่านทางการใช้สื่อการสอนอันหลากหลาย เช่น สื่อสิ่งจริง แผนภูมิหรือแผนผัง การสาธิต รวมถึงการสอนกลวิธีก่อนการอ่านและหลังการอ่าน เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้สอนควรมีความรอบคอบในการใช้เนื้อหาที่นำใช้ ทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเพื่อการเรียนรู้เนื้อหานั้น ๆ รวมถึงความสามารถในการแสดงเหตุผล (Reasoning abilities) เพื่อดำเนินการสอน เช่น การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินคุณค่าของเนื้อหาที่เรียนได้อีกด้วย ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนนั้นควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งผู้สอนจะมีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะและอำนวยความสะดวกในการเรียน โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้นควรเน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้นพร้อมกับ การรับรู้ภาษาได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังจะช่วยให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนอีกด้วย

แนวการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชาได้รับการพัฒนาขึ้นในหลาย ๆ รูปแบบ ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อประสานเนื้อหาวิชาต่างๆ ในหลักสูตรเข้าด้วยกัน (Language across the curriculum) การใช้ภาษาอังกฤษในการสอนเนื้อหาวิชาทั้งหมดที่มีอยู่ในหลักสูตร (Immersion program) และรูปแบบการสอนใหม่ที่เรียกว่าการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษา (Content-based instruction)

หลักสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา

Stryker and Leaver (1997, cited in Herrero, 2005) กล่าวว่าเนื่องจากการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา มีความเน้นหนักไปในเชิงปรัชญามากกว่าการนำเสนอรูปแบบการสอน จึงไม่มีวิธีการสอนที่กำหนดลักษณะเฉพาะตัวแบบหนึ่งแบบใดเท่านั้น แต่พบว่าเพื่อให้หลักสูตรการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาประสบผลสำเร็จด้วยดี จำเป็นต้องประกอบด้วย ลักษณะดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนควรมีโอกาสใช้ภาษาและเนื้อหาในสถานการณ์ที่เหมือนจริงหรือ สอดคล้องกับสถานการณ์จริงให้มากที่สุด
2. ใช้เนื้อหาที่เรียนตรงตามความสนใจของผู้เรียน
3. กิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีความเหมาะสมกับความต้องการเฉพาะ กลุ่มของผู้เรียน

รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชา

Crandall (1994) ได้กล่าวถึงรูปแบบการสอนแบบซี บี ไอ โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นหัวข้อ (Theme-based instruction) ซึ่งผู้สอน สร้างขึ้นโดยยึดหลักสูตรของ โรงเรียนและความต้องการ รวมทั้งความสนใจของผู้เรียน เป็นหลัก จุดมุ่งหมายของวิธีการสอนแบบนี้ คือช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ โดยผ่านเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจและเกี่ยวข้องกับผู้เรียน ลักษณะสำคัญของรูปแบบ การสอนนี้คือการใช้เนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจเป็นศูนย์กลางของการเรียน ซึ่งผู้สอนจะสร้างหรือ ปรับตำราและสื่อการสอนต่าง ๆ เพื่อบูรณาการกับการสอนทักษะทางภาษาทั้ง 4 อันได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และ เขียนในการเรียนเสียง คำศัพท์ โครงสร้างของภาษาและเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายสอนภาษามากกว่าสอนเนื้อหา (นันทิยา แสงสิน, 2543) กิจกรรมที่ใช้ ในการเรียนการสอนนั้นต้องมีความหลากหลาย และจัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่อง
2. การสอน โดยการเชื่อมโยงกระบวนวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะกิจเข้ากับ กระบวนวิชาอื่น ๆ (Adjunct language instruction) ซึ่งผู้เรียนในชั้นเรียนแบบนี้จะเป็นทั้งผู้เรียน ที่เป็นเจ้าของภาษาและผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ การเรียนการสอนในรูปแบบนี้ผู้สอนจะใช้เนื้อหาวิชาร่วมกัน แต่จุดเน้นของการสอนจะ แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้สอนภาษาอังกฤษจะเน้นแต่ทักษะทางภาษา เช่น ทักษะการอ่านในเชิง วิชาการ ในขณะที่ผู้สอนเนื้อหาจะมุ่งสอนความคิดรวบยอดทางวิชาการเท่านั้น การสอนแบบนี้ ต้องใช้ความร่วมมือระหว่างผู้สอนภาษาอังกฤษและผู้สอนเนื้อหา โดยปกติแล้วผู้เรียนที่เรียน ในห้องเรียนนี้จะเป็นผู้เรียนภาษาที่สองที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษมากเพียงพอ ที่จะสามารถเรียนเนื้อหาร่วมกับผู้เรียนที่เป็นเจ้าของภาษาได้

3. การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนเนื้อหาวิชา (Sheltered English instruction) การเรียนการสอนในรูปแบบนี้จะเป็นการสอนในเนื้อหาวิชาหนึ่ง โดยที่ การสื่อสารในการเรียนการสอนจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่ออย่างหนึ่งเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในเนื้อหาผู้สอนจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาการสอนดี ผู้เรียนในห้องเรียนแบบนี้จะเป็นผู้เรียน ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษค่อนข้างจำกัด (Limited-English-Proficient (LEP) Students) ดังนั้นผู้สอนจึงต้องใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับตัวป้อนที่เข้าใจได้ เช่น การปรับ ระดับภาษาของคำหรือเอกสารประกอบการเรียนรู้เนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการบรรยาย การใช้ภาษาท่าทางและทัศนสื่อ ฯลฯ ในการสอนคำศัพท์ใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความคิดรวบยอดในเนื้อหาวิชานั้น

จากการศึกษาถึงรูปแบบการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา โดย ประกอบกับเนื้อหาของวิชาศิลปะ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการพูดภาษาอังกฤษ ของผู้เรียนในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของคณะวิจิตรศิลป์ การใช้รูปแบบการสอน ภาษาอังกฤษที่เน้นหัวข้อเรื่องมีความเหมาะสมมากต่อการเรียนการสอน และจะเป็นประโยชน์ มากต่อผู้เรียนในอนาคตต่อไป

1.3 การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นหัวข้อเรื่อง (Theme-based instruction)

แนวคิดพื้นฐานของการใช้การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นหัวข้อเรื่อง

Stoller & Grabe (1997) ได้ศึกษาถึงมุมมองในปัจจุบันของการเรียนการสอน แบบบูรณาการเนื้อหาวิชาโดยมุ่งหวังที่จะตอบสนองต่อความสำเร็จของการเรียนการสอน แบบบูรณาการภาษาและเนื้อหาวิชา และได้อธิบายถึงรูปแบบการสอนซึ่งสามารถปรับ เข้าได้กับบริบทของระดับชั้นทางการสอนที่หลากหลาย ซึ่งแต่เดิมแบ่งรูปแบบการสอน ออกเป็นสามแนวทางซึ่งมีความแตกต่างในทางหลักการและทิศทางการปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ก็ยังคงมองว่าในแนวคิดการบูรณาการภาษาและเนื้อหาขังถือว่าภาษาเป็นสื่อในการเรียนรู้ เนื้อหา และเนื้อหาเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการเรียนรู้ภาษา โดยอ้างถึงรายงานการศึกษาของ Adamson (1993), Brinton, Snow and Wesche (1989), Snow (1993) and Snow, Met, and Genesee (1989) ที่แนะนำว่าการสอนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการตามแนวทางบูรณาการภาษาและ เนื้อหาวิชา อาจกระทำได้ตามรูปแบบการสอนต้นแบบทั้งสาม คือ Sheltered English instruction, Adjunct instruction และ Theme-based instruction และกล่าวว่ารูปแบบการสอน

สองแบบแรก (Sheltered and adjunct) ส่วนของเนื้อหาค่อนข้างมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าก่อน แต่ในกรณีหลัง (Theme-based) เนื้อหาจะถูกเลือกโดยครูผู้สอนและ/หรือผู้เรียน

Stoller & Grabe (1997) ยังกล่าวต่อไปว่า บางครั้งรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นหัวข้อ (Theme-based) ก็มีการคาบเกี่ยวกับรูปแบบการสอนภาษาที่ประสานเนื้อหาภาษาเข้ากับเนื้อหาวิชา (Adjunct model) และอ้างถึงทฤษฎีของ Brinton, Snow and Wesche (1989) ว่าส่วนใหญ่การเรียนสอนเป็นการใช้เนื้อหาและหัวข้อเพื่อถ่ายทอดแก่ผู้เรียนในบริบททางการศึกษาระดับต่างๆ ทั้งการศึกษาสายสามัญและวิชาชีพ Stoller & Grabe กล่าวเพิ่มเติมว่าการสอนโดยใช้เนื้อหาหรือหัวข้อยังกลายเป็นสิ่งที่พบได้ตามปกติในการสอนภาษาอังกฤษระดับเข้มข้นที่จัดโดยสถาบันการศึกษาระดับสูง (Benesche, 1998) Stoller & Grabe จึงสรุปไว้ว่า หากมองจากการวางแผน โครงสร้างการสอนตามแนวคิดที่เรียกว่า Six-T's Approach จะถือได้ว่ารูปแบบการสอนแบบ ซี บี ไอ ทุกประเภทมีพื้นฐานคือการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นหัวข้อ

Stoller & Grabe (1997) ยังได้เสนอว่าลักษณะโดยธรรมชาติของแนวคิด Six-T's Approach ที่มีเนื้อหาหรือหัวข้อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ภาษา สามารถควมรวมได้กับหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนรู้เนื้อหา และใน โปรแกรมการสอนภาษาที่ประสานเนื้อหาเข้ากับวิชา การนำเสนอแนวคิด Six-T's Approach ของ Stoller & Grabe มีเป้าหมายเพื่อกำหนดให้การสอนภาษาที่เน้นหัวข้อ เป็นแกนกลางของการเรียนการสอนแบบ ซี บี ไอ ทุกประเภท อีกทั้งต้องการขยายการใช้ ซี บี ไอ ให้ส่งเสริมบริบทใด ๆ ก็ตามของการเรียนภาษา รวมถึงในส่วนที่ครูและผู้ควบคุมโปรแกรมการเรียนมีอิสระในการตัดสินใจ เรื่องการวางหลักสูตรและเนื้อหา และเพื่อรวบรวมแหล่งเนื้อหาที่สอดคล้องกันไว้สำหรับการสอนและการคัดเลือกกิจกรรมการเรียนภาษาอย่างเหมาะสม

ลักษณะสำคัญของแนวคิด Six-T's Approach

Stoller & Grabe (1997) กล่าวว่าแนวคิดนี้ไม่ต่างจากแนวคิดเชิงหลักสูตรอื่น ๆ กล่าวคือ ต้องให้ความสำคัญต่อความต้องการและเป้าหมายของผู้เรียน รวมไปถึง ความคาดหวังของสถาบัน, ทรัพยากรที่รองรับได้, ความสามารถของครู และความคาดหวังถึงผลสัมฤทธิ์ในขั้นสุดท้าย เมื่อได้พิจารณาหลักเกณฑ์ต่างๆ ดังกล่าว จึงสามารถจัดทำ องค์ประกอบต่างๆทางหลักสูตรการสอนซึ่งสะท้อนแนวคิดนี้ได้ โดยมีองค์ประกอบในการวาง โครงสร้างการสอนหกประการ (Six-T's Approach) ดังที่นันทิยา แสงสิน (2543) ได้สรุปไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	
ห้องสมุดงานวิจัย	
วันที่	13 ก.ย. 2555
เลขทะเบียน	249553
และเรียนหนังสือ	

1. **เค้าโครงเรื่อง (Theme)** เป็นเค้าโครงเรื่องที่เป็นไปตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เช่น เค้าโครงเรื่องในเนื้อหาวิชาต่างๆ ได้แก่ เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น

2. **เนื้อหา (Texts)** เนื้อหาหรือสื่อต่างๆ ที่ใช้สอนควรมีความยากง่าย ทั้งในด้านคำศัพท์ และ โครงสร้างเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน เนื้อหานอกจากจะได้จากแบบเรียนในวิชาต่างๆแล้ว สามารถหาได้จากสื่อของจริงต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ รายงานการวิจัย วารสาร สิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษที่เสนอข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน ที่สัมพันธ์กับประสบการณ์และสถานการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ เนื้อหาของบทเรียนควรยืดหยุ่น เหมาะสมที่จะใช้สอนทักษะสัมพันธ์ สามารถจัดกิจกรรมหลากหลาย และเนื้อหาควรมีรูปแบบงานเขียนที่หลากหลาย

3. **หัวข้อเรื่อง (Topics)** หัวข้อหรือเรื่องราวย่อยๆ ควรสัมพันธ์สอดคล้องเป็นเค้าโครงเรื่องเดียวกัน เพื่อสะดวกในการสำรวจด้านเนื้อหาและตัวภาษา เช่น เค้าโครงเรื่อง อากาศ สามารถแยกเป็นหัวข้อหรือเรื่องราวย่อย ๆ เรื่อง อากาศคืออะไร ลมประจำถิ่น อากาศที่ผิดปกติ เป็นต้น

4. **การเชื่อมโยงเนื้อหา (Threads)** เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาแต่ละเรื่องให้สอดคล้องกัน โดยการทบทวนเนื้อหาและภาษาที่สำคัญ เพื่อนำมาใช้อีก

5. **งาน (Tasks)** เป็นงานและกิจกรรมที่จัดขึ้นจากการที่ผู้สอนวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนจะต้องมีความรู้พื้นฐานอะไรบ้างก่อนการอ่านและทำกิจกรรม จากนั้นสร้างกิจกรรมเพื่อฝึกคำศัพท์ โครงสร้างและทักษะการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ข้อมูลจากการอ่าน สามารถเขียนและพูดเรื่องเกี่ยวกับบทอ่าน โดยกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีความสัมพันธ์และเสริมกัน

6. **การถ่ายโอน (Transitions)** คือการถ่ายโอนหรือการสร้างภาระงานใหม่ ในหัวข้อย่อยๆ ที่อยู่ในเค้าโครงเรื่องเดียวกัน ซึ่งลักษณะการถ่ายโอนมีสองลักษณะ คือ การเปลี่ยนหัวข้อย่อยใหม่ และการเปลี่ยนการมอบหมายภาระงานให้แก่ผู้เรียน

การวางแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นหัวข้อเรื่อง

Eskey (1992) กล่าวว่า ซี บี ไอ เป็นแนวทฤษฎีการสอนที่อยู่ในขอบเขตของกลุ่มแนวคิดเชิงจิตวิทยาและวิธีการสอน (Psychology and pedagogy) เนื่องจากไม่ได้สืบเนื่องมาจากแนวทางประเภทใดของการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์ เช่น การศึกษาหน่วยเสียง หน่วยคำ และ

โครงสร้างรูปประโยค แต่มาจากการศึกษาจากตัวผู้เรียนและกระบวนการการเรียนรู้ทางภาษา โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่า ผู้คนไม่ได้เรียนภาษาแล้วจึงใช้ภาษา แต่ผู้คนเรียนภาษาโดยการใช้ภาษา ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง ซี บี ไอ จึงมีรายละเอียดเพียงเล็กน้อยในเรื่อง การอภิปรายเกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตรการสอน อย่างไรก็ตาม Eskey (1992) ได้วิพากษ์ว่า เช่นเดียวกันกับการที่หลักสูตรที่เน้นหนักด้านความหมาย (Notional syllabus) ควรถูกมองอย่างชัดเจนว่าเป็นการขยายผลและพัฒนาเสริมต่อหลักสูตรที่เน้นหนักทางโครงสร้าง (Structural syllabus) ดังนั้น หลักสูตรตามแนวคิดการสอนภาษาที่ใช้เนื้อหาเป็นพื้นฐานก็ควรถูกมองอย่างชัดเจนว่าเป็นความพยายามใหม่ที่จะขยายผลและพัฒนาเสริมต่อแนวคิดหลักของการสร้างหลักสูตรที่การเรียนภาษาที่สองควรมี รวมไปถึงการให้ความสำคัญต่อรูปแบบและหน้าที่ทางภาษา (Form and language function) รวมไปถึงเรื่องเนื้อหาที่เป็นจริงและในเชิงหลักการของรายวิชานั้นๆ ซึ่งหมายถึง เนื้อหาวิชาหรือหัวเรื่อ้นั้นเอง นันทิยา แสงสิน (2543) ได้กล่าวถึงการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งออกเป็นสามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเลือกเนื้อหา การเลือกเนื้อหาที่จะใช้สอน ผู้สอนควรเลือกรื่องที่ผู้เรียนสนใจและต้องการเรียน เป็นเรื่องที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและมีเรื่องย่อย (Subtopic) ที่สัมพันธ์กัน โดยผู้สอนสามารถเลือกรื่องที่จะใช้สอนจากรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา เป็นต้น ผู้สอนสามารถใช้เนื้อหาจากรายวิชาต่าง ๆ เหล่านี้สอนทักษะทางภาษาและฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม นอกจากผู้สอนจะใช้เนื้อหาจากรายวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ผู้สอนสามารถหาเนื้อหาจากสื่อของจริงต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษที่เสนอข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันที่สัมพันธ์กับประสบการณ์และสถานการณ์การเรียนของผู้เรียนด้วย Brinton, Snow and Wesche (1989) ได้เสนอแนวทางในการเลือกเนื้อหา สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1.1 เนื้อหาของบทเรียนควรน่าสนใจ เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนมีการเรียบเรียงเนื้อหาตลอดจนสำนวนภาษาเหมาะสม เข้าใจง่าย

1.2 เนื้อหาควร ได้จากบทเรียนจริง เป็นเนื้อหาทันสมัย มีข้อมูลมากพอให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่าน เขียน และฟัง

1.3 เนื้อหาของบทเรียนยืดหยุ่นได้ เหมาะที่จะใช้สอนทักษะสัมพันธ์ หรือใช้กับกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือใช้สอนกับผู้เรียนที่มีวิธีการเรียนหลายแบบ มีกิจกรรมสอดคล้องกับสถานการณ์จริงและเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดเชิงวิพากษ์ วิจัย

1.4 เนื้อหาของบทเรียนควรมีรูปแบบการเขียนที่หลากหลาย และครูสามารถใช้สื่อการสอนหลายแบบ

2. ขั้นกำหนดหัวข้อเรื่องหรือหัวข้อย่อยเพื่อเจาะลึกเนื้อหา เช่น เนื้อหาเรื่องสัตว์ อาจแยกเป็นหัวข้อเรื่อง สัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง สัตว์เศรษฐกิจ เป็นต้น จากการเรียนเนื้อหาในแต่ละหัวข้อ ผู้เรียนจะได้รู้ข้อมูลใหม่พร้อมกับพัฒนาทักษะทางภาษา รวมทั้งฝึกกลวิธีการเรียนและพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ วิเคราะห์ไปพร้อม ๆ กัน ผู้สอนจะต้องเลือกหัวข้อเรื่องที่สนใจและเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้เรียน มีรูปแบบภาษาหลากหลายและเหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เรียน หัวข้อเรื่องแต่ละหัวข้อควรมีความต่อเนื่องกันและสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่องในหน่วยอื่นในกรอบเรื่องเดียวกัน เพื่อให้วิชาที่สอนสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างมีเอกภาพ

3. ขั้นพัฒนางานและกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นนี้คือการสร้างงานและกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหา กล่าวคือ ผู้สอนจะวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อที่จะประเมินว่าผู้เรียนจะต้องมีความรู้พื้นฐานอะไรบ้างก่อนที่จะอ่านบทเรียนหรือทำกิจกรรม หลังจากนั้นจึงสร้างกิจกรรมจากเนื้อหาเพื่อสอนคำศัพท์ รูปแบบโครงสร้างของภาษาในการเรียบเรียงเนื้อความกำหนดวิธีการเรียน ทักษะการเรียนและฝึกการสื่อความหมายในรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ กิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ สามารถพูดและเขียนเรื่องเกี่ยวกับบทเรียน โดยกิจกรรมต่างๆ ควรมีความสัมพันธ์และเสริมกัน

1.4 กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered activities)

ผู้คิดค้นแนวคิดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคือ Carl R. Rogers (อ้างใน เจษฎาภรณ์ แสนชัย, 2549) โดยแนวคิดนี้ได้รับการเผยแพร่ทางวิชาการในช่วงปี ค.ศ. 1980 – 1999 เป็นแนวคิดสนับสนุนความเชื่อที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนเองได้ 100% หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือการให้บทบาทและจัดประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของแต่ละคนที่แตกต่างกันไป ผู้เรียนควรวางแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Collin Campbell, Hanna Kryzewska, Hellmut Riliang, Shiomu Sharan and Yale Sharan, 2544) ดังนั้น กิจกรรมที่ควรนำมาใช้อย่างหลากหลายโดยศึกษาถึงความเหมาะสมของเนื้อหาในหน่วยการเรียน เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการพูด ได้แก่ กิจกรรมที่อาศัยแนวการเรียนแบบร่วมมือ

(Cooperative learning) , กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นพื้นฐาน (Problem-Based Learning Activities – PBL) และ การเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ (Experiential learning) การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชานั้น เป็นวิธีการสอนหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งต้องคำนึงถึงภูมิหลังและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก ในการดำเนินการสอนในชั้นเรียน โดยผู้สอนอยู่ในฐานะผู้ชี้แนะ ควบคุม ให้คำปรึกษาและอาจเป็นผู้รับจากประสบการณ์ในชั้นร่วมกับผู้เรียน การทำกิจกรรมกลุ่ม การอภิปราย แลกเปลี่ยนความเห็น การทดลองปฏิบัติ การใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย รวมทั้งการที่ผู้สอนและผู้เรียน ได้มีโอกาสหาข้อมูล ข้อสรุปหรือหาทางแก้ปัญหาร่วมกันในระหว่างการเรียนรู้ จะทำให้การเรียนการสอนได้ผลสูงสุด สร้างบรรยากาศการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ และนำความสนุกสนานและความพอใจให้แก่ทั้งผู้สอนและผู้เรียน

กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยแนวทางหลัก 5 แนวทาง (อ้างใน อรอนงค์ นิมาชัยกุล, 2546) คือ

1. การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามสภาพวัฒนธรรม นั่นคือ ให้ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในลักษณะเป็นประชาธิปไตย และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะมีประสิทธิภาพ ถ้าสมาชิกในกลุ่มมองเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. การเรียนแบบภาระงาน (Task-based learning) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาระงาน (Tasks) เป็นหลัก ภาระงาน เป็นงานที่ทำขึ้นเพื่อตนเองหรือเพื่อผู้อื่นด้วยความสมัครใจหรือเพื่อรางวัล ซึ่งภาระงานในที่นี้ หมายถึงภาระงานในบริบทของการเรียนภาษา จึงหมายถึง กิจกรรมซึ่งส่งผลไปถึงกระบวนการหรือ ความเข้าใจภาษา Richards และคณะให้ตัวอย่าง เช่น การวาดแผนที่ การฟังคำสั่ง หรือคำแนะนำ และปฏิบัติตามคำสั่ง
3. การเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ (Experiential learning) หมายถึงการเรียนจากประสบการณ์ หรือการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนได้มีโอกาสรับประสบการณ์ และการกระตุ้นให้สะท้อนสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์ออกมาเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีคิดใหม่ ๆ

4. โครงการงาน (Project work) คืองานศึกษา ค้นคว้าที่ผู้เรียนทำร่วมกันเกี่ยวกับ หัวเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่ผู้เรียนต้องการศึกษา แล้วดำเนินการศึกษาค้นคว้าภายในเวลาที่ตกลงกันไว้ จนได้ผลออกมาตามที่ ได้ตั้งจุดประสงค์ไว้ การทำโครงการงานต้องเริ่มจากผู้เรียนเป็นผู้คิด ลงมือปฏิบัติ หาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือ กระตุ้น แนะนำ ให้ คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดจนได้ผลงานออกมาแล้วจัดทำรายงาน ลักษณะเด่นของโครงการงานคือ มุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้เนื้อหา มากกว่าเป้าหมายด้านภาษา

1.5 การประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชา

Short (1991) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนมีจุดประสงค์หลายประการ เช่น เพื่อวัดความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หรือเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอน และเพื่อตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก่อนทำการสอนเรื่องนั้น ๆ และยังสามารถใช้ว่า การวัดผลการเรียนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชานั้น ควรแยกการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษออกจากความรู้ความเข้าใจ ในการคิดรวบยอดของเนื้อหาวิชา ส่วนเรื่องความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษนั้น ผู้เรียนจะต้องสามารถเสนอรายงานหน้าชั้น โดยใช้ศัพท์เฉพาะหรือคำศัพท์ทางเทคนิค ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ Short (1993) ยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่าการที่ผู้เรียนมีความรู้ ด้านเนื้อหาวิชานั้น ไม่ได้แสดงถึงความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนคนนั้น เสมอไป ดังนั้น การใช้รูปแบบใหม่ของการประเมินกับผู้เรียนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชานั้น ผู้สอนจะต้องแยกความรู้ด้านเนื้อหาและวิธีการประเมินความสามารถทางภาษา ของผู้เรียน ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนจะสะท้อน ให้เห็นถึงระดับความสามารถหรือพัฒนาการในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนแต่ละบุคคล Weigle and Jensen (1997) กล่าวว่า ในการประเมินความสามารถของผู้เรียนภาษาที่เน้นหัวเรื่อง ในทุกระดับของการสอนภาษานั้น การเรียนรู้ภาษา (Language acquisition) เป็นวัตถุประสงค์หลักของการสอน และเนื้อหาถูกใช้เป็นเครื่องมือเพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านภาษามากกว่า การเรียนเนื้อหาเอง ดังนั้นจุดสำคัญที่การประเมินความสามารถของผู้เรียนเน้นหนัก ในการเรียนภาษาที่เน้นเนื้อหาหรือหัวเรื่อง คือ การประเมินด้านทักษะทางภาษาและการใช้ ภาษาตามหน้าที่ มากกว่าการวัดความรู้เกี่ยวกับสื่อที่เป็นเนื้อหา โดยวิธีการที่ต้องคำนึงถึง เป็นพิเศษคือ การประเมินตามสภาพจริง (Authenticity) และ การมีปฏิสัมพันธ์ (Interactiveness)

Center for Applied Linguistic (1992 cited in Short, 1993) ได้เสนอทักษะที่ผู้สอนควรใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เนื้อหาและภาษาอังกฤษ โดยแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะในขอบข่ายเนื้อหาวิชา ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ความสามารถในการใช้ภาษา การใช้ทักษะต่างๆ เพื่อการสื่อสาร พฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมกลุ่ม และเจตคติ นอกจากนี้ ยังเสนอรูปแบบการประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง ที่ควรใช้ในการวัดทักษะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การบันทึก
2. การสังเกต
3. การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง
4. การใช้แฟ้มสะสมงาน
5. การใช้แบบทดสอบที่เน้นการปฏิบัติจริง
6. การนำเสนอรายงานปากเปล่า
7. การสัมภาษณ์

1.6 ประโยชน์ของการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชา เป็นแนวทางการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศที่จัดการเรียนสอนขึ้นจากเนื้อหาหรือข้อมูลเป็นหลัก มากกว่าการยึดโยงมาจากการสอนรูปแบบของภาษา หน้าที่ต่างๆทางภาษา สถานการณ์หรือทักษะต่าง Chamot and O'Malley (1994, cited in Herrero, 2005) กล่าวถึงประโยชน์ของการสอนในแนวทางนี้ว่า

1. ผู้เรียนจะมีโอกาสพัฒนาความรู้ที่สำคัญในหลากหลายสาขาวิชา
2. ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการใช้ภาษาตามหน้าที่และทักษะที่ต้องการและจำเป็นต่อความเข้าใจ การสนทนา การอ่าน และการเขียนเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้รับการพัฒนาขึ้น
3. ผู้เรียนจะมีแรงจูงใจมากขึ้นเมื่อได้เรียนเนื้อหาที่จำเป็นมากกว่าการเรียนรู้ภาษาเพียงอย่างเดียว
4. เนื้อหาช่วยสร้างบริบทที่ส่งเสริมการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กลวิธีต่าง ๆ ในการเรียน

ส่วน Stoller (1997, p. 83) ได้กล่าวถึงข้อดีของการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาไว้ดังนี้

1. การจัดสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเรื่องเดียวกันไว้เป็นหมวดหมู่ รวมถึงลักษณะของบรรยากาศในการเรียนการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาช่วยให้ผู้เรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้น
2. การสอนเนื้อหาให้ต่อเนื่องกัน และตัวป้อนที่มีความหมาย ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาขึ้นภายใน และทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น
3. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ง่ายขึ้น
4. วิธีการสอนเน้นที่การได้รับเนื้อหา ไม่เข้มงวดกับกฎเกณฑ์ทางภาษามากนัก ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน

และ Grabe & Stoller (1997) ได้กล่าวสนับสนุนแนวคิดของ Brinton, Snow and Wesche (1989) ว่า การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการต่อการเรียนรู้ภาษาเมื่อนำแนวคิดนี้ไปใช้อย่างเหมาะสม กล่าวคือ

1. ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์การสัมผัสกับภาษาอย่างเต็มที่ในขณะที่เรียนเนื้อหาวิชา ซึ่งการเรียนรู้ภาษาจะเกิดขึ้นพร้อมๆกับการเรียนเนื้อหาโดยผู้เรียนไม่รู้ตัว
2. การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาส่งเสริมวิธีการเรียนรู้แบบอาศัยบริบท (Contextualized Learning) ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ภาษาที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้จริง ซึ่งแฝงอยู่ในบริบทการปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมสอดคล้องกัน จึงเป็นการเรียนรู้ภาษาในบริบทอย่างมีเป้าหมาย
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมากขึ้นในการนำความรู้ด้านเนื้อหาที่มีอยู่แต่เดิมมาใช้ในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่และฝึกฝนให้ชำนาญมากยิ่งขึ้น
4. ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนจะได้เผชิญกับข้อมูลที่ซับซ้อนและสัมพันธ์กับกิจกรรมที่มากำหนดให้ทำ แรงจูงใจและความสนใจส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการตระหนักในตนเองว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้น และคุ้มค่ากับความพยายาม และอีกส่วนหนึ่งมาจากการเข้ากันได้เป็นอย่างดีของความรู้อันเนื้อหาของผู้เรียนกับความท้าทายของภาระงานหรือการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น

5. การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาส่งเสริมอย่างเป็นธรรมชาติต่อแนวคิดวิธีการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้จากการฝึกหัด การเรียนรู้จากการทดลอง และการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นพื้นฐาน

6. การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาเป็นแนวทางที่มีความยืดหยุ่นสูงและเปิดให้มีการปรับตัวได้มากในการสร้างหลักสูตรการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนมีโอกาสดำเนินการปรับการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของทั้งผู้เรียนและผู้สอน

7. การสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีโอกาสร่วมมากขึ้นในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมในแง่ของหัวข้อเรื่องที่สนใจโดยเฉพาะ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่างานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาศิลปะระดับอุดมศึกษาโดยใช้เนื้อหาวิชาศิลปะมาใช้ในการจัดสรรเนื้อหาในการสอนก่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อผู้เรียน เช่น การออกแบบบทเรียนโดยใช้ศัพท์เกี่ยวกับศิลปะ เนื้อหาศิลปะ แนวคิดสกุลศิลปะและประเภทของศิลปะมาเป็นแกนหลักในการสอน การอ่าน การเรียนรู้คำศัพท์และการแปลความหมาย ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่มีความพอใจในการเรียนเนื่องจากได้เห็นภาพศิลปะจากต้นฉบับภาพจริงและได้รับรู้แนวคิดผ่านการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง Al-Jarf (2009) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสอนภาษาอังกฤษด้วยสื่อออนไลน์สำหรับนักศึกษาศิลปะศึกษาระดับปริญญาเอกแห่งมหาวิทยาลัย King Saud University โดยใช้เนื้อหาและหัวข้อในวิชาศิลปะมาเป็นพื้นฐานในการจัดสรรเนื้อหาในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อผู้เรียนซึ่งกำลังเรียนระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยได้บ่งชี้ให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนที่ชัดเจนรวมถึงเจตคติของผู้เรียนที่เป็นเชิงบวกต่อการใช้อุปกรณ์การสอนแบบออนไลน์

งานวิจัยเรื่องการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรที่ใช้ศิลปะเป็นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนภาษาที่สองโดยการใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงอภิปัญญาช่วยสร้างความสามารถแบบสองภาษา (Bilingualism) แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรการเรียนที่ใช้เนื้อหาศิลปะเป็นพื้นฐานก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านอภิปัญญาอย่างมีนัยสำคัญต่อผู้เรียน (Spina, 2006) นอกจากนี้ ยังพบการวิจัยการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะทาง เรื่อง อิทธิพลของแรงจูงใจของผู้เรียนต่อพัฒนาการการเรียนรู้ด้วยตนเองในหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะทาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยต่าง ๆ ทางด้านสังคม บริบทต่าง ๆ และ

การนำหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งมาใช้สอนภาษา มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษาและยังชี้ให้เห็นว่าเมื่อต้องศึกษาเรื่องการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะทางควรคำนึงถึงผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย (Conttia, 2007)

นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยที่แสดงถึงผลในเชิงบวกของการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาการจัดการสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา โดยมีผลการวิจัยทางด้านความรู้ของผู้เรียนและความสามารถในการอ่านอยู่ในเกณฑ์ดีพอใช้และความสามารถในการฟังอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (เจษฎาภรณ์ แสนชัย, 2548) สอดคล้องกับงานวิจัยในแนวทางเดียวกันนี้โดยใช้นเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามาทำการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีนี้มีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษระดับปานกลางและใช้กลวิธีการโยงข้อมูลที่ได้จากการอ่านกับความรู้เดิมเข้าด้วยกันเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่กำลังอ่านซึ่งจัดเป็นกลวิธีการอ่านในระดับพุทธิปัญญา (วรรณอุบล อภิชัย, 2542) รวมถึงงานวิจัยของ สายแซ่ สรรพกิจจางค์ (2545) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการทดลองพบว่าการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชานั้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษในเนื้อหาวิชา และแรงจูงใจในการเรียนเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษกับเนื้อหาวิชา

งานวิจัยที่กล่าวมานี้มีจุดร่วมหลายประการคือ เป็นการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษให้แก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่ง และมีการอ้างอิงจากทฤษฎีที่เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะมีความแตกต่างในเรื่องการเลือกศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ต่างกัน

ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ Herrero (2005) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาในวิชาการพูดสื่อสารภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัย Costa Rica ชั้นปีที่ 2 พบว่าการสอนในลักษณะนี้มีผลต่อการส่งเสริมความสามารถทางการพูดของผู้เรียนในระดับกลาง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการสอน ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงระดับความรู้ทางภาษาของผู้เรียน โดยเฉพาะความรู้ทางไวยากรณ์ และควรจัดโปรแกรมการสอนที่ยืดหยุ่นต่อผู้เรียนที่มีความสามารถต่างระดับกัน

2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

การอ่านถือเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ ความสามารถในการอ่านช่วยเปิดโลกทัศน์ให้เข้าถึงองค์ความรู้หรือสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้และไกลเพียงใดก็ได้ Gagne and Yekovich (1993) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้สรุปว่า ความสำเร็จของการอ่านเพื่อความเข้าใจมีความเกี่ยวข้องกับ การเข้าใจเชิงมโนทัศน์รวมเข้ากับการมีทักษะและยุทธศาสตร์ในการอ่าน

2.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษ

การอ่าน คือกระบวนการที่มีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันสองส่วน คือ ผู้อ่านและข้อความ Aebersold and Field (1997, อ้างใน นิธิดา อธิภทรนันท์, 2549) กล่าวว่า การอ่านคือกระบวนการที่เกิดขึ้นขณะที่ผู้อ่านจับจ้องที่ข้อความแล้วให้ความหมายแก่สัญลักษณ์ทางอักษรในข้อความเหล่านั้น จากพจนานุกรมฉบับ Webster (อ้างใน ทณ เดียวรัตนกุล 2002) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นการรับตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ปรากฏบนหน้าหนังสือด้วยวิธีการอ่านคร่าวๆ (Skimming) เข้าใจความหมายของถ้อยคำหรือเนื้อความ และเรียนรู้ข้อมูลจากสื่อที่เป็นงานเขียนหรือตีพิมพ์

การอ่านนำมาซึ่งความเข้าใจที่ผ่านทางตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ การรับรู้และเข้าใจข้อความทำให้ผู้อ่านสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการคิดและการพัฒนาตนเอง การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพอาศัยการเรียนรู้และฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ในปัจจุบันสังคมที่มีพื้นฐานอยู่บนข่าวสารข้อมูล การอ่านจึงถือเป็นทักษะที่จำเป็นและมีคุณค่าอย่างมากเพื่อให้คนในสังคมทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ

2.2 องค์ประกอบเกี่ยวกับความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ

การอ่านเพื่อความเข้าใจที่เกิดขึ้นอาศัยองค์ประกอบทางความเข้าใจเชิงความคิดและทักษะที่ร่วมกับกับยุทธศาสตร์ในการอ่าน Gagne and Yekovich (1993) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบเกี่ยวกับความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

1. การถอดรหัส คือการทำให้เกิดความหมายจากคำที่พิมพ์โดยการเชื่อมโยงโดยตรงระหว่างคำนั้น ๆ กับความหมายของมัน ผ่านทางขั้นตอนของการตอบสนองต่อการใช้เสียงและตัวอักษรเพื่อกระตุ้นความรู้ ความจำ
2. ความเข้าใจตามตัวหนังสือ หมายถึงการนำเอาคำที่มีความหมายมารวมเข้าด้วยกันเพื่อสร้างเมคความ

3. ความเข้าใจเชิงอนุมาน หมายถึงการเข้าถึงความหมายที่เกินกว่า ระดับความคิดที่แสดงไว้อย่างชัดเจน โดยเกิดการสรุปเชื่อมโยงและกลั่นกรองความคิดเหล่านั้น

4. การติดตามตรวจสอบความเข้าใจ ซึ่งประกอบด้วย การอ่านอย่างมีเป้าหมาย การประเมินผลของวัตถุประสงค์ และการนำยุทธศาสตร์ในการอ่านมาใช้

Gagne and Yekovich (1993) ยังระบุด้วยว่า ความสามารถของผู้อ่านที่อายุน้อยกว่า และมีทักษะต่ำกว่าจะแตกต่างกับผู้อ่านที่มีอายุมากกว่าและมีทักษะสูงกว่าในกระบวนการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว รวมถึงเรื่องของความแตกต่างในเรื่องภูมิหลังทางความรู้อีกด้วย

2.3 หลักทั่วไปในการสอนการอ่าน

การสอนการอ่านนั้น William (1986, อ้างใน มาลี เทวกุล ณ อยุธยา, 2550) ได้กล่าวถึงหลักการสอนการอ่านภาษาอังกฤษ ที่ประกอบด้วยหลัก 10 ประการดังนี้

1. แบบเรียนที่ใช้ในการสอนอ่านต้องน่าสนใจ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการอ่าน โดยคำนึงถึงสื่อที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยและความสามารถทางภาษาของผู้อ่านแต่ละคน

2. นักเรียนควรเป็นผู้อ่าน เนื่องจากความสามารถในการอ่านย่อมเกิดจากการฝึกอ่าน โดยตรงเท่านั้น ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อ่านด้วยตนเองในการสอนอ่าน แทนการให้นักเรียนฟังครูอธิบาย หรือให้นักเรียนมุ่งอ่านเพื่อตอบคำถาม ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ากิจกรรมเหล่านี้ไม่สำคัญ แต่ครูควรจัดสัดส่วนให้เหมาะสม

3. เป้าหมายส่วนหนึ่งของการพัฒนาการอ่านคือ การพัฒนาการทางภาษา เพื่อให้ผู้อ่าน หรือนักเรียนมีการพัฒนาทางภาษา ครูควรให้ความสำคัญในการสอนศัพท์และโครงสร้างด้วย เพื่อเป็นฐานก่อนที่จะเริ่มเรียนทักษะและยุทธวิธีในการอ่าน

4. กระบวนการสอนอ่านควรสอดคล้องกับจุดประสงค์ กิจกรรม และหลักการอ่านเชิงจิตวิทยาภาษาศาสตร์ ซึ่งกล่าวว่า การอ่าน คือ กระบวนการสร้างความหมาย จากสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ โดยการเดา และใช้ความรู้ รวมทั้งประสบการณ์พื้นฐานเดิมช่วย ในการทำความเข้าใจข้อความจากกระบวนการเหล่านี้ การอ่านจึงเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้อ่านหรือนักเรียน ซึ่งอาจจัดกิจกรรมที่ตอบสนองสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักเรียน อาจจัดให้ทำงานเป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เพื่อทำความเข้าใจกับข้อสงสัยจากปฏิสัมพันธ์ในตนเอง

5. ในการเรียนการสอนครูควรจะพูดน้อยที่สุดเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาการอ่านให้มากที่สุด โดยเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้จัดการในห้องเรียนแทน

6. แบบฝึกหัดการอ่านควรเป็นแบบฝึกหัดที่ส่งเสริมด้านความรู้แก่นักเรียน โดยครูวางเป้าหมายการสอนและแบบฝึกหัดให้สอดคล้องกันเพื่อให้นักเรียนมีทักษะและใช้ยุทธวิธีในการอ่าน

7. นักเรียนไม่สามารถเป็นนักอ่านที่ดีจากการเรียนวิชาอ่าน หรือจากการอ่านหนังสือในช่วงโมงการอ่านเท่านั้น แต่จะต้องรู้จักอ่านหนังสือนอกช่วงโมงการอ่านด้วย

8. นักเรียนต้องใช้ความรู้ความสามารถ เพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านเพราะการอ่านมิใช่เพียงมุ่งเอาสาระและบันเทิงจากสิ่งที่อ่านแต่ยังเกี่ยวข้องกับเจตคติ ประสบการณ์ และความรู้เดิมของผู้อ่านด้วย ดังนั้น ครูอาจพัฒนาให้ผู้อ่านมีสิ่งเหล่านี้ โดยการซักถามหรือมอบหมายงานก่อนเริ่มอ่าน

9. การพัฒนาการอ่าน จำเป็นต้องบูรณาการทักษะการฟังเข้าด้วยกัน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้อ่านที่อ่านออกเสียงถูกต้องมากเพียงใด จะมีความเข้าใจในการอ่านมาก ดังนั้น ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฟังเนื้อเรื่องจากเครื่องบันทึกเสียง จากการอ่านของครู เพื่อนร่วมชั้น นักเรียนชั้นสูงกว่า หรือนักเรียนเก่งอ่านให้นักเรียนอ่อนฟัง

10. การให้นักเรียนอ่านหนังสือภาษาอังกฤษนั้น ยังไม่ถือว่าเป็นการสอนอ่าน เพราะหนังสือเรียนภาษาอังกฤษมีจุดประสงค์ในการใช้โดยทั่วไป แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ หนังสือภาษาอังกฤษที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสอนองค์ประกอบของภาษา (Text as Linguistic Object : TALO) และหนังสือภาษาอังกฤษที่เสนอเนื้อหาสาระ (Text as Vehicle for Information : TAVI)

ในการสอนการอ่าน ผู้สอนควรนำกลวิธีการอ่านมาสอนให้ผู้เรียนใช้เพื่อให้เกิดการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ทฤษฎีเดียวรัตนกุล (2550) ได้เสนอกลวิธีเพื่อช่วยให้การอ่านไว้ดังนี้

1. การทำนาย (Predict) ผู้อ่านที่ดีจะต้องสามารถทำนายเกี่ยวกับความคิด เหตุการณ์ ผลที่ตามมา และผลสรุปได้ และในขณะที่อ่านจะต้องตรวจสอบว่าการทำนายหรือคาดเดาอย่างมีหลักการนั้น ได้รับการยืนยันสอดคล้องตามเรื่องที่อ่าน หรือได้รับการปฏิเสธ หรือไม่ตรงกับที่ทำนายไว้ ก็ให้ทำนายใหม่ เทคนิคนี้จะช่วยให้เข้าถึงความคิดของผู้เขียนได้

2. การสร้างภาพ (Form image) เป็นการสร้างแผนภาพขึ้นมาในสมอง เปรียบเสมือนภาพยนตร์ในสมอง สามารถเพิ่มเติมความเข้าใจในการอ่าน

3. การเชื่อมโยง (Relate) เมื่อผู้อ่านเชื่อมโยงความรู้ภูมิหลัง กับข้อมูลใหม่ในเนื้อเรื่อง ก็จะสามารถสร้างกรอบแนวคิดนั้นๆ ได้ ประสบการณ์ที่เชื่อมโยงถึงกันนี้ จะช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น

4. การควบคุม (Monitor) คือ การที่ผู้อ่านดำเนินการสังเคราะห์ และสรุปความข้อมูลในเรื่องที่อ่าน รู้จักหยุดและแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหา นั่นคือ การควบคุมและค้นหาเพื่อสร้างความเข้าใจ

5. ทบล้างช่องว่างในการเข้าใจ (Correct gaps in understanding) การเกิดช่องว่าง เป็นสัญญาณแสดงถึงความล้มเหลวในการทำความเข้าใจความหมายของคำหรือประโยค เมื่อใดที่เกิดช่องว่าง ผู้อ่านจะต้องหยุด พินิจพิเคราะห์ และหาทางแก้ไข นั่นคือย้อนกลับไปอ่านข้อความเดิม และตรวจสอบให้ได้ว่า อะไรคือตัวการที่ทำให้เกิดการสะดุดในการเข้าใจนั้น แล้วดำเนินการแก้ไข เพื่อลบช่องว่างในการเข้าใจ

อีกประการหนึ่ง ขั้นตอนในการสอนทักษะอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะช่วยให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่านได้ สุกัทธา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้เสนอว่าการสอนการอ่านผู้สอนควรใช้ขั้นตอนเหมือนการสอนทักษะอื่นๆ เช่น มีการตั้งจุดประสงค์ปลายทางและนำทางการดำเนินการสอนโดยใช้ตัวอย่างจริงมาประกอบ การให้ผู้เรียนหาคำตอบจากบทความที่อ่าน การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียน เป็นต้น ทั้งนี้ได้เสนอวิธีการและการจัดกิจกรรมการสอนทักษะอ่านไว้ เป็น 3 ระยะ คือ

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน เป็นการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะอ่านและ ฟูพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะอ่าน เช่น การให้คาดคะเนเรื่องที่จะอ่าน การเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท

2. กิจกรรมระหว่างการอ่าน เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ฝึกทักษะในขณะที่อ่านเนื้อเรื่องซึ่งอาจจัดกิจกรรม อาทิเช่น ให้อ่านผ่านๆ อย่างรวดเร็ว ให้ลำดับเรื่อง ให้สรุปใจความสำคัญ ให้หาความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ให้หาจุดประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน เป็นต้น

3. กิจกรรมหลังการอ่าน เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ เช่น ให้ผู้เรียนกล่าวถึงประโยชน์ที่อ่านเรื่อง ให้ผู้เรียนกล่าวถึงความรู้สึกของตนเองและตัวละครในเรื่องที่อ่าน ให้แสดงบทบาทสมมุติ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปคือ การสอนการอ่านมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียน โดยผู้สอนต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต่างๆ รวมถึงองค์ประกอบของ

การอ่าน กลยุทธ์ในการอ่าน วิธีการสอนการอ่าน เพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านและทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น การประเมินความสามารถทางการอ่านถือเป็นส่วนสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนและผู้สอนทราบถึงความเป็นไปของระดับความสามารถในการอ่านเพื่อการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2.4 การส่งเสริมความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษด้วยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา

ดังที่ Stryker and Leaver (1997, cited in Herrero, 2005) กล่าวว่าหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาประสบความสำเร็จด้วยดี ประกอบด้วยลักษณะที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาและเนื้อหาในสถานการณ์ที่เหมือนจริงหรือสอดคล้องกับสถานการณ์จริงให้มากที่สุด มีการใช้เนื้อหาที่เรียนตรงตามความสนใจของผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับความต้องการเฉพาะกลุ่มของผู้เรียน

ในการส่งเสริมความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษด้วยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาวิชาเมื่อนำลักษณะการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวนี้มาใช้อย่างเหมาะสม ย่อมส่งเสริมความสามารถในการอ่านให้กับผู้เรียนได้ การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาผ่านเนื้อหาที่ใช้จริงหรือใกล้เคียงกับวิชาเฉพาะของตนเองมากที่สุด อีกทั้งเป็นเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจ ย่อมทำให้ความสามารถในการอ่านตามระดับต่าง ๆ พัฒนาขึ้นได้ เนื่องจากความสามารถในการอ่านสัมพันธ์กับความสามารถในการคิด เมื่อผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงความรู้ภูมิหลังทางด้านเนื้อหาวิชากับข้อมูลใหม่ในเนื้อเรื่องได้เร็วขึ้น ก็จะสามารถสร้างกรอบแนวคิดนั้น ๆ ได้ ประสพการณ์ที่เชื่อมโยงถึงกันนี้ จะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่รับรู้ใหม่ได้ดีขึ้น เข้าใจได้ง่ายขึ้นและรวดเร็วขึ้น ย่อมส่งเสริมให้ผู้อ่านดำเนินการสังเคราะห์ และสรุปความข้อมูลในเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะสิ่งที่ได้อ่านเป็นเนื้อหาทางวิชาการที่ผู้เรียนมีความเข้าใจมาก่อนแล้ว Cummins (1981, 1984, cited in Oxford, 1993) ได้กล่าวถึงภาษาที่ใช้ในบริบททางวิชาการว่ามีความแตกต่างอย่างมากกับภาษาที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนและสื่อสารทางสังคมแบบพื้นฐาน และสรุปเป็นทฤษฎีไว้ว่า เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้เรียนต้องมีระดับความสามารถในการสื่อสารเชิงวิชาการระดับหนึ่งในภาษาที่หนึ่งของตนเองเสียก่อน และเมื่อมีความสามารถทางภาษาเชิงวิชาการขั้นต้นในภาษาที่หนึ่งแล้วก็จะเป็นเรื่องง่ายที่จะถ่ายโอนสิ่งนี้ไปยังภาษาที่สอง

2.5 ระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

Gray and Robinson (1986, อ้างใน สุริดา ศิริพงษ์, 2542) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของความสามารถในการอ่านไว้ดังนี้

1. การรู้จักคำ หมายถึง ผู้อ่านจะสามารถอ่านหนังสือได้เข้าใจต่อเมื่อมีความรู้เกี่ยวกับความหมายและการออกเสียงของคำ อันเป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านทุกระดับ
2. การเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมาย ทั้งที่ปรากฏตามตัวอักษรและที่ต้องอาศัยการตีความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจความคิดของผู้เขียน
3. ปฏิกริยาโต้ตอบ หมายถึง ความสามารถในการประเมินความคิดของผู้เขียน ซึ่งรวมถึงความสามารถในการวิเคราะห์วิจารณ์ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย สามารถสรุป และให้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
4. การผสมผสานความคิดเข้ากับข้อมูลใหม่ หมายถึง ความสามารถในการรวมความคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านกับประสบการณ์เดิมของผู้อ่านนั่นเอง

กล่าวโดยสรุปแล้ว ความสามารถทางภาษาที่จะถอดรหัสและเข้าใจความหมายของคำที่อ่านรวมทั้งประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้อ่านมีผลต่อความสามารถในการอ่านและการเข้าใจสารที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ

2.6 การประเมินความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ

ในเรื่องการประเมินทักษะทางการอ่านนั้น สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้อธิบายไว้ว่า เนื่องจากทักษะอ่านเป็นทักษะที่เสริมการพัฒนาการสอนทักษะอื่น ๆ คือ ฟัง พูด และเขียน ดังนั้น การประเมินผลอาจทำได้โดยให้ผู้เรียนอ่านแล้วแสดงออกมาโดยใช้ทักษะ ฟัง พูด หรือ เขียนได้ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การให้หาความหมายของคำศัพท์ ให้หาความหมายจากประโยคที่กำหนดให้ ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแบบมีคำตอบให้เลือก ให้เรียงลำดับเรื่องที่อ่านให้ถูกต้อง ให้เติมคำในช่องว่างโดยวิธีโคลซ (Cloze test) เป็นต้น อัจฉรา วงศ์โสธร (2544) ได้กล่าวถึงระดับของความสามารถในการอ่าน ว่าประกอบด้วย 7 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สามารถอ่านตัวอักษรภาษาอังกฤษได้ และมีความเข้าใจประกาศสารณ่ง่าย ๆ ทั่ว ๆ ไปได้

ระดับที่ 2 สามารถบอกได้ว่า ข้อความนั้น ๆ มีหัวเรื่องอะไร พอจะบอกได้ว่า ประกาศสาธารณะที่มีเนื้อความซับซ้อนเกี่ยวกับอะไร ได้อย่างคร่าว ๆ และมีความเข้าใจตาราง ตัวเลข และแผนภูมิต่าง ๆ ซึ่ง ไม่มีตัวหนังสือภาษาอังกฤษได้

ระดับที่ 3 สามารถเข้าใจหัวเรื่องและเนื้อหาคร่าว ๆ ของสิ่งที่อ่านได้ โดยไม่ต้องใช้พจนานุกรมช่วย และจะเข้าใจรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ เมื่อเปิดพจนานุกรมบ่อยครั้ง

ระดับที่ 4 มีความเข้าใจพอเพียงในเนื้อหาที่อ่าน และต้องอ่านซ้ำเมื่อมีใจความซับซ้อน แต่สามารถได้ใจความจากเรื่องเล่า หรือเรื่องทั่ว ๆ ไป ยังไม่สามารถสังเกตการเปลี่ยนวิธีการเขียนในเนื้อความที่อ่าน เพียงแต่ทราบว่ามีคำศัพท์คนละประเภทกับคำศัพท์ในตอนอื่น ๆ ปรากฏในข้อความ และยังจำเป็นต้องใช้พจนานุกรมช่วยให้เข้าใจรายละเอียด ยังอ่านค่อนข้างช้า

ระดับที่ 5 สามารถอ่านข้อความทุกชนิดด้วยความเข้าใจอย่างดี สังเกตเห็นและเข้าใจวิธีการเขียนแบบต่าง ๆ มีการอ่านซ้ำน้อยครั้ง ยังต้องใช้พจนานุกรมช่วยเมื่ออ่านเนื้อหาในสาขาที่ตนไม่คุ้นเคย อ่านเนื้อความทั่ว ๆ ไปอย่างสะดวก แต่ยังช้ากว่าเจ้าของภาษา มีการอ่านซ้ำๆ เฉพาะเนื้อความในสาขาที่ไม่คุ้นเคย ส่วนใหญ่จะอ่านได้เร็วขึ้นกว่าระดับต้น ๆ

ระดับที่ 6 สามารถอ่านเนื้อความทุกชนิดด้วยความเข้าใจดีมาก จะต่างจากเจ้าของภาษาเฉพาะความเร็วและความคล่องในการอ่าน ระดับนี้เป็นระดับความสามารถของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษบ่อยครั้ง

ระดับที่ 7 มีความเข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างไม่บกพร่อง อัตราการอ่านและความเข้าใจในการอ่านเหมือนกับเจ้าของภาษา ระดับนี้เป็นระดับความสามารถของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นประจำ เพื่อการสื่อความหมายทุกอย่าง คือ ฟัง พูด เขียน และอ่าน

3. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

3.1 ความหมายและความสำคัญของการพูดภาษาอังกฤษ

การพูดเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติของมนุษย์ ที่ใช้ในการสื่อความหมายให้เข้าใจซึ่งกันและกัน โดยใช้เสียง รหัส หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ Nunan (1991) กล่าวถึงความหมายของการพูดว่า การพูดจัดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร ใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และความเข้าใจของผู้พูด ไปสู่ผู้ฟังเพื่อให้ได้รับรู้และเข้าใจจุดประสงค์ของตน และความสามารถในการพูดยังเป็นบ่งชี้ถึงความสำคัญในการเรียนภาษาอีกด้วย

ดังนั้น การพูดจึงมีความสำคัญเนื่องจากมนุษย์ใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของผู้พูด เช่น ต้องการให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ หรือต้องการจูงใจผู้ฟังให้คล้อยตามความคิดเห็นของผู้พูด

Byrne (1996) กล่าวว่า การสื่อสารทางการพูดเป็นกระบวนการสื่อสารสองทางระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งรวมเอาทักษะในการผลิตภาษา ทักษะการรับรู้ภาษาและทักษะการทำความเข้าใจไว้ด้วยกัน โดยผู้พูดจะทำหน้าที่เป็นผู้ส่งข้อมูลให้กับผู้ฟัง ผู้พูดจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อให้เข้าใจได้โดยการจัดป้อนเนื้อความรหัส (encode) ที่ต้องการสื่อสาร ได้อย่างเหมาะสม และผู้ที่มีความสามารถในการใช้ทักษะการพูดเท่านั้น จะสามารถนำคำศัพท์ต่าง ๆ มาผูกเป็นประโยคแล้วเปล่งออกมาเป็นเสียงที่เจ้าของภาษาฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ และต้องออกสำเนียง (Accent) ได้ถูกต้องหรือออกระดับเสียงสูงต่ำ (Intonation) ในประโยคให้ถูกเพื่อที่เจ้าของภาษาฟังแล้วเข้าใจได้ และผู้ฟังมีหน้าที่ถอดรหัส (decode) หรือตีความหมายเนื้อความนั้น นอกจากนี้ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) กล่าวว่า ความสามารถในการพูด หมายถึง ความสามารถใช้ในการผลิตภาษา (Productive skill) และเป็นกระบวนการสื่อความหมายผู้พูดจะต้องถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกออกมาเป็นรหัสของภาษาหรือเป็นคำพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ และนอกจากจะใช้การเน้นหนักในคำและระดับเสียงสูงต่ำในประโยคเพื่อสื่อความหมายแล้ว ผู้พูดยังได้แสดงถึงวัฒนธรรมและสภาพของผู้พูด คือแสดงจุดมุ่งหมายในการพูดว่าต้องการพูดอะไร พูดกับใคร ที่ไหน และพูดอย่างไร ฯลฯ ให้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้ผู้พูดยังต้องมีความคล่อง (Fluency) และความถูกต้องชัดเจน (Accuracy) และไม่รีรอที่จะได้ตอบ มิฉะนั้นจะทำให้การพูดหยุดชะงักเพราะผู้ฟังไม่สนใจและไม่มีความอดทนที่จะฟังอีก

3.2 องค์ประกอบเกี่ยวกับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

การพูดเป็นการสื่อความหมายระหว่างมนุษย์ด้วยกันเองผ่านทาง การเปล่งเสียงหรือวจนภาษาเพื่อสื่อสารถ้อยคำที่พูดออกมา รวมถึงส่วนที่เป็นอวัจนภาษาหรือกิริยาท่าทาง สีหน้า ดวงตา และการเคลื่อนไหวทางร่างกายช่วยเสริมให้การสื่อสารด้วยคำพูดสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การพูดมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ส่วน (สุกานดา ญาติพร้อม, 2550) ดังนี้คือ

1. ผู้พูด ผู้พูดต้องแสดงถึงความสามารถใช้ภาษา อารมณ์ และบุคลิกภาพที่ดีเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก ผู้พูดต้องพยายามที่จะทำให้ผู้ฟัง การพูดอยู่ได้ตั้งแต่ต้นจนจบ ให้ผู้ฟังฟังด้วยความตั้งใจและสนุก ไม่ใช่เป็นการฝืนใจฟัง

2. ผู้ฟัง ผู้ฟังเป็นผู้รับสารหรือความรู้สึกนึกคิดที่ผู้พูดส่งมา ถ้าไม่มีผู้ฟัง การสื่อสารก็ไม่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้ฟังเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้การพูดครบถ้วน ผู้ฟังต้องเข้าใจลักษณะการฟังที่ดีและถูกต้อง แล้วปฏิบัติให้ได้ก็จะช่วยให้การสื่อความหมายดำเนินไปด้วยดี ถ้าผู้พูดและผู้ฟังศึกษาภูมิหลังของแต่ละฝ่ายพอสมควรแล้ว จะช่วยให้การสื่อความหมายได้ผลดียิ่งขึ้น

3. เครื่องมือในการสื่อสาร หมายถึงกลวิธีในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง หมายถึงเสียงพูด สีหน้า ท่าทาง การเคลื่อนไหวร่างกาย ตลอดจนโสตทัศนอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น รูปภาพ ของจริง แผนภูมิ ฯลฯ ที่ผู้พูดนำมาใช้ช่วยในการพูดสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น ทำให้ผู้ฟังเข้าใจง่ายและเข้าใจตรงตามที่ต้องการ

4. เนื้อเรื่องที่พูด หรือสาระ เนื้อเรื่องที่ผู้พูดนำมาเสนอต่อผู้ฟังควรเป็นเรื่องที่ผู้พูดเตรียมมาอย่างดีและเกี่ยวข้องกับผู้ฟัง ผู้ฟังฟังแล้วจะได้ไม่เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นคำพูดที่นำมาพูดควรเป็นคำพูดที่เป็นความจริง เป็นคำพูดที่มีประโยชน์ต่อผู้ฟังและถ้อยคำเหล่านี้ต้องเป็นที่ฟังพอใจต่อผู้ฟัง เรื่องนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้พูดแต่ละคน จะกระทำได้ดีแค่ไหนเพียงใด

5. ผลที่เกิดขึ้นจากการพูด การพูดทุกครั้งต้องมีจุดมุ่งหมาย และหลังจากการพูดจะมีผลการพูดเกิดขึ้นอย่างใดอย่างหนึ่ง คือดีหรือไม่ดี ผู้พูดเปรียบเสมือนสิ่งเร้าไปเร้าหรือช่วยผู้ฟังด้วยคำพูด ผู้ฟังจะมีการแสดงออก ตอบสนองการกระทำของผู้พูด ผู้พูดอาจรู้ผลที่เกิดจากการพูดของตนได้ โดยการสังเกตอาการแสดงออกของผู้ฟัง เช่น การขมวดคิ้ว นิ้วหน้า การมองเหม่อ การพยักหน้า การหัวเราะ หรือการปรบมือ ฯลฯ ย่อมเป็นเครื่องบ่งบอกความรู้สึกของผู้ฟังที่มีต่อผู้พูด

จากความหมายขององค์ประกอบและความสำคัญของการพูด อาจสรุปได้ว่าการพูดเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการสื่อความคิดระหว่างบุคคล เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ ความต้องการหรือเพื่อสื่อความหมาย ซึ่งการพูดมีความสำคัญในอันที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันทั้งนี้ผู้พูดจะต้องตระหนักถึงองค์ประกอบของการพูดไม่ว่าจะเป็นตัวผู้พูดเอง สื่อเนื้อหา และผู้ฟัง เพื่อให้การพูดนั้นประสบความสำเร็จ

3.3 หลักทั่วไปในการสอนและฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

ในการสอนทักษะพูดนั้น ได้มีนักวิชาการได้เสนอหลักของการสอนทักษะการพูดและการฝึกทักษะการพูด โดย นันทยา แสงสิน (2543) ได้ให้หลักทั่วไปของการสอนพูดว่า ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการพูดทั้งในและนอกชั้นเรียน การที่ผู้เรียนจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน ได้แก่ เนื้อหา วิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกัน บางสถานการณ์ไม่ปรากฏเป้าหมายที่ชัดเจนของการสอนทักษะการพูด ผู้สอนจะต้องจัดการบูรณาการทักษะดังกล่าวกับทักษะอื่นๆ Riggenbach and Lazaraton (1991, อ้างใน นันทยา แสงสิน, 2543) ได้เสนอหลักการในการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดไว้ดังนี้

1. ควรมีการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนและข้อมูลทางภาษาที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน

2. ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนพูดในรูปแบบของหน้าที่ของภาษาพูด เช่น การขอร้อง การแนะนำ การถามตอบทิศทาง เป็นต้น

3. ควรพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆ ที่จำเป็นหลังจากที่ผู้สอนได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนพูดเป็นหน้าที่ของภาษาและ โครงสร้างของภาษาดังต่อไปนี้

3.1 การพิจารณาระดับความสามารถของผู้เรียนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการฝึกพูด

3.2 การพิจารณาถึงวิธีสอนและสื่อการสอนที่จำเป็นและสัมพันธ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ใช้สอน

3.3 การพิจารณาองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมของกลุ่มผู้เรียน

นันทยา แสงสิน (2543) ได้กล่าวถึงกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการพูดว่ามีองค์ประกอบ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการฝึกโครงสร้างภาษา (Linguistically structured activities) เป็นกิจกรรมการฝึกโครงสร้างภาษาแบบควบคุมโดยผู้สอนเป็นผู้ให้ตัวอย่างที่ถูกต้องของโครงสร้างที่ต้องการฝึก ผู้เรียนจะฝึกพูดตาม แล้วผู้สอนจะพูดเสริมแรงสิ่งที่ผู้เรียนพูดอีกครั้ง สิ่งสำคัญของกิจกรรมการฝึกดังกล่าวคือ สิ่งที่ผู้เรียนฝึกพูดจะต้องถูกต้อง สมจริงและน่าสนใจ

2. กิจกรรมการแสดงออก (Performance activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนจะต้องเตรียมสิ่งที่จะพูดไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะพูดให้กลุ่มเพื่อนฟัง เช่น การพูดบรรยาย การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงละคร และการโต้วาที เป็นต้น เมื่อผู้เรียนพูด ผู้สอนจะพูดสิ่งที่ผู้เรียนพูดอีกครั้ง (Feedback) หรือใช้แบบประเมิน ประเมินการแสดงออกทางคำพูดของผู้เรียน หรือให้เพื่อนๆ ช่วยกันประเมิน

3. กิจกรรมการมีส่วนร่วม (Participation activities) เป็นกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจที่สุดในการพูดเพื่อการสื่อสาร เพราะผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมการมีส่วนร่วมที่นิยมใช้ในการเรียนการสอนภาษามีดังต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมการอภิปรายที่มีการชี้แนะ (Guided discussion) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนจะแนะนำปัญหาหรือหัวข้อโต้แย้งเป็นข้อความที่อ่านแบบสั้น ๆ ผู้เรียนจะจัดกลุ่มอภิปรายเพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาที่สามารถเป็นไปได้ สำหรับผู้เรียนระดับสูงในการทำกิจกรรมดังกล่าว ผู้เรียนอาจได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมดังกล่าว โดยจะเป็นทั้งผู้เลือกหัวข้อ เขียนย่อหัวข้อ สร้างคำถามเพื่อเป็นแนวทางในการอภิปราย เป็นผู้อภิปรายและสรุปเอง สำหรับการประเมินการพูดในกิจกรรมอภิปรายที่มีการชี้แนะนี้ สามารถใช้การประเมินเช่นเดียวกับการประเมินในกิจกรรมการแสดงออกข้างต้น คือ การให้เพื่อนช่วยประเมิน การบันทึกเสียงหรือการบันทึกวีดิทัศน์เพื่อช่วยในการอภิปรายประเมินผลตนเอง

3.2 กิจกรรมการบันทึกเสียงการสนทนาที่ผู้เรียนสนทนากับชาวต่างประเทศหรือบุคคลอื่น ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญทางภาษา เมื่อมีการบันทึกการสนทนาแล้ว ผู้เรียนสามารถเขียนคัดลอกบางส่วนของบทสนทนาที่ผู้เรียนสนใจ สำเนาการจดบันทึกบางส่วนของบทสนทนาหรือบทสนทนาทั้งหมด ถือว่าเป็นสื่อการสอนที่ผู้เรียนผลิตขึ้นเอง หลังจากที่มีการบันทึกการสนทนาเขียนคัดลอกบทสนทนาและผู้สอนได้ตรวจทานแล้ว สามารถจัดกิจกรรมต่อเนื่องได้ เช่น ให้ผู้เรียนเขียนศัพท์หรือสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาพูด ซึ่งผู้เรียนไม่คุ้นเคยหรือจดบันทึกการออกเสียงภาษาเป้าหมายที่ผู้เรียนเองมีปัญหาในการพูดสื่อสาร กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนเรียนรู้กลวิธีในการสนทนา นอกจากนี้อาจช่วยให้ผู้เรียนมีความแม่นยำในการใช้คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ด้วย

3.3 กิจกรรมการสัมภาษณ์ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนสัมภาษณ์เจ้าของภาษาที่ผู้เรียนรู้จักเกี่ยวกับประวัติชีวิตหรือประสบการณ์ที่แปลกๆ หรือสัมภาษณ์ความคิดเห็น

เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง กิจกรรมที่สามารถทำได้จากการสัมภาษณ์ คือให้ผู้เรียนเรียบเรียงข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้วนำเสนอต่อเพื่อนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน หรือผู้เรียนอาจเล่าเรื่องราวหรือเล่าความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นคำพูดของผู้เรียนเอง เป็นต้น

3.4 กิจกรรมการพูดสนทนาโต้ตอบ โดยผ่านการบันทึกเทป เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนพูดบันทึกเทปเกี่ยวกับเรื่องหรือหัวข้อที่สนใจ ผู้สอนมีส่วนในกิจกรรมดังกล่าวโดยพูดบันทึกเทปโต้ตอบงานพูดของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนพูด หรือพูดโต้ตอบเกี่ยวกับรูปแบบภาษาที่ใช้ เช่น การออกเสียง การใช้โครงสร้างไวยากรณ์ เป็นต้น ห้องเรียนที่ผู้เรียนมีโอกาสพบเจ้าของภาษาน้อย กิจกรรมการพูดสนทนาโต้ตอบโดยผ่านการบันทึกเสียง จะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาหรือผู้สอนที่เชี่ยวชาญ

4. กิจกรรมการสังเกต (Observation activities) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนสังเกตและจดบันทึกปฏิสัมพันธ์ทางวาจาและที่ไม่ใช่วาจาระหว่างการสนทนาของเจ้าของภาษาหรือผู้ที่มีความสามารถในภาษาเป้าหมาย งานการสังเกตที่ใช้โดยทั่วไปจะให้ผู้เรียนทำการสังเกตเป็นคู่ สำรวจ จดบันทึกว่า เจ้าของภาษามีการเจรจากันเมื่อไร และเจรจากันอย่างไร เช่น ในพฤติกรรมการทักทาย เจ้าของภาษาจะทักทายกันเมื่อไรและอย่างไร เป็นต้น กิจกรรมที่สามารถทำได้หลังจากการสังเกตคือ เขียนสรุปสิ่งที่ผู้เรียนสังเกตได้แล้วพูดเสนอต่อเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน แสดงบทบาทสมมติ สาธิตการแสดงออกทางวาจาตามแบบพฤติกรรมที่เจ้าของภาษากระทำกัน หรือให้ผู้เรียนเขียนบันทึกกลวิธีการสนทนาที่ใช้เสมอ ๆ จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำหลังจากการสังเกต ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ในชีวิตจริง ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคม อันได้แก่ สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา อายุ เพศ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการสนทนาแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการของเจ้าของภาษาอีกด้วย

3.4 การส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษด้วยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา

ดังที่ Brinton, Snow and Wesche (1990, cited in Oxford, 1993) กล่าวว่า การเรียนการสอนภาษาที่สองโดยใช้แนวคิดของการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารในภาษาเป้าหมายควบคู่ไปกับความรู้เนื้อหาในสาขาวิชาเฉพาะทาง และ Oxford (1993) กล่าวเสริมว่า การสอนแบบบูรณาการทักษะต่าง ๆ ทางภาษา

มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเนื้อหาที่มีความหมายไปสอนในภาษาเป้าหมายโดยพัฒนาทักษะทางภาษาไปพร้อม ๆ กัน

การพูดเป็นกิจกรรมการสื่อสารเชิงการผลิตภาษา การใช้การสอนวิธีนี้สามารถส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษได้เนื่องจาก ประการแรก จากการศึกษาที่ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียน โดยการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหา เพราะผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบททางวิชาการของตนเอง Nunan (1991) ได้กล่าวถึงความหมายของการพูดว่า การพูดจัดเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสาร ใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และความเข้าใจของผู้พูดไปสู่ผู้ฟังเพื่อให้ได้รับรู้และเข้าใจจุดประสงค์ของตน การได้เรียนการพูดโดยใช้เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน โดยตรง มีความสนใจและความถนัดในเรื่องนั้น ๆ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และทำให้เกิดเนื้อความที่ต้องการสื่อสารได้มากขึ้นและหลากหลาย ความต้องการที่จะสามารถสื่อสารความคิดที่เกิดขึ้นเป็นภาษาอังกฤษให้ได้ย่อมมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาที่จำเป็นสำหรับใช้พูดเพื่อสื่อความคิดเหล่านั้นและพัฒนาทักษะการพูดของตนเอง อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้จดจำภาษาที่เรียนรู้และฝึกฝนสิ่งที่ต้องการพูด ดังนั้น การเรียนรู้และฝึกการพูดตามเนื้อหาที่อยู่ในความคิดของตนเองจึงนำไปสู่การเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษได้ดี

พบบงานวิจัยที่สนับสนุนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นเนื้อหาวิชาช่วยให้ประสิทธิภาพในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียน โดยวิธีนี้สูงขึ้นของ Chanputsa (2004) การนำเนื้อหาเดิมมาใช้สอนซ้ำโดยอาศัยสื่อที่หลากหลายยังสามารถพัฒนาทักษะการพูดของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่มีความสามารถระดับปานกลางให้ดีขึ้นได้ ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่เน้นเนื้อหาที่ส่งเสริมความสามารถทางการพูดประกอบด้วย การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การทำกิจกรรมกลุ่ม การอาศัยกิจกรรมการอ่านแบบ Jigsaw readings การใช้ Graphic organizers ในแบบต่างๆ การทำกิจกรรมกลุ่มหมุนเวียนแบบเดี่ยวและแบบคู่ กิจกรรมได้วาทิ การอภิปรายกลุ่มย่อย การทัศนศึกษา และ การทำแบบฝึกหัดการฟังเพื่อความเข้าใจและหัดออกเสียงในห้องปฏิบัติการ (Herrero, 2005)

3.5 ระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ

Valette and Disick (1972, อ้างใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2539) ได้แบ่งระดับความสามารถในการพูดออกเป็น 5 ระดับดังต่อไปนี้

1. ระดับกลไก (Mechanical) ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาที่เกิดจากการฝึกจนคล่องเป็นอัตโนมัติ เช่นการออกเสียง การท่องจำคำพูด

2. ระดับความรู้ (Knowledge) ผู้เรียนสามารถพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนมาโดยใช้ศัพท์ และไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้วอย่างเข้าใจความหมาย มีการใช้รูปแบบภาษาที่ถูกต้อง

3. ระดับถ่ายโอน (Transfer) ผู้เรียนสามารถนำเอากฎไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้วสร้างรูปประโยคใหม่ ๆ ตามต้องการได้ เป็นระดับที่ใช้ภาษาซึ่งอยู่ในบริบทที่แตกต่างจากที่ใช้ฝึกหัดภาษา

4. ระดับสื่อสาร (Communication) ผู้เรียนสามารถแสดงความคิด ความต้องการให้ผู้อื่นรู้ได้โดยเน้นความคล่องแคล่ว ความเข้าใจและความสามารถในการสื่อความมากกว่าความถูกต้องทางไวยากรณ์

5. ระดับวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism) เป็นระดับของการตีความ การประยุกต์เอาความเข้าใจและความสามารถสื่อความหมายมาใช้ในการรับและส่งสารได้ ผู้เรียนสามารถพูดโดยใช้ลีลาการพูด น้ำเสียง คำ และสำนวนได้เหมาะสมกับสถานการณ์

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539) ได้สรุประดับความสามารถในการพูดตามแบบการทดสอบความสามารถในการพูดของสถาบัน FSI (The Foreign Service Institute) ออกเป็น 5 ระดับดังนี้

1. ความสามารถในการพูดระดับต้น (Elementary proficiency) ผู้พูดสามารถเข้าใจคำถามและประโยคบอกเล่าอย่างง่าย ๆ โดยถามและตอบได้ด้วยความรู้ทางภาษาที่อยู่ในวงจำกัด

2. ความสามารถในการพูดระดับใช้งานได้ในวงจำกัด (Limited working proficiency) ผู้พูดสามารถพูดในสถานการณ์พื้นฐานทางสังคมได้ เช่น การแนะนำตัว การสนทนาอย่างง่าย ที่มีได้เตรียมตัวมาก่อน เช่น เรื่องเกี่ยวกับตนเองและครอบครัว

3. ความสามารถในการพูดระดับเริ่มของมืออาชีพ (Minimum professional proficiency) ผู้พูดสามารถสนทนาเรื่องราวต่าง ๆ ด้านอาชีพ และสังคมได้ รวมถึงเรื่องที่ต้องใช้ความรู้เฉพาะสาขา

4. ความสามารถในการพูดระดับมืออาชีพเต็มรูปแบบ (Full professional proficiency) ผู้พูดสามารถพูดได้คล่องแคล่วและถูกต้องในการสนทนาทุกระดับ โดยมีความบกพร่องด้านการออกเสียงและไวยากรณ์น้อยมาก และสามารถโต้ตอบได้อย่างเหมาะสมทุกเรื่องแม้ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย

5. ความสามารถในการพูดระดับเจ้าของภาษา (Native of bilingual proficiency) ผู้พูดสามารถพูดได้เท่าเทียมกับเจ้าของภาษาผู้ได้รับการศึกษาดี รวมทั้งสามารถใช้ศัพท์สำนวนภาษาพูดและการอ้างอิงทางวัฒนธรรมได้

กล่าวโดยสรุปคือระดับความสามารถในการพูด คือความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารที่มีระดับที่ต่างกันจากระดับต้น ไปจนถึงระดับเจ้าของภาษา ซึ่งในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วยการใช้คำศัพท์โดยสร้างและเนื้อหาที่ถูกต้อง มีสำเนียง ปฏิสัมพันธ์และความคล่องแคล่วในการพูด ดังนั้นระดับความสามารถในการพูดจึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถในการสื่อสารของผู้พูดด้วย

3.6 การวัดและการประเมินผลทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538) ได้กล่าวเกี่ยวกับการประเมินผลความสามารถทางการพูดไว้ว่าในการประเมินผลการพูดจำเป็นต้องให้ผู้เรียนรู้วัตถุประสงค์ของการพูดและบทบาทของตนเองในฐานะผู้พูดว่าเป็นใคร เป็นการพูดแสดงตนเองหรือใช้บทบาทสมมติ ผู้ฟังเป้าหมายเป็นใคร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ผู้เรียนจะพูดถึงมากน้อยเพียงใดหรือมีจุดประสงค์ใดในการฟัง นอกจากนี้ผู้เรียนควรรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ว่าเป็นการพูด โดยมีครู เพื่อนร่วมชั้น กรรมการตัดสินคะแนน ฯลฯ อยู่ในที่นั้นหรือไม่ ตลอดจนสื่อ โสตทัศนต่าง ๆ ที่ใช้ เช่น มีการใช้วีดิทัศน์เป็นตัวกระตุ้นในการสอบ พูดหรือใช้ภาพ ภาพนิ่ง โทรทัศน์ฯ วิทยุ เทป บันทึกเสียง ภาพยนตร์ ฯลฯ ประกอบหรือไม่ ดังนั้น รูปแบบของการประเมินผลทักษะพูดจึงอาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ

1. การพูดเดี่ยวเพียงคนเดียว เช่น การกล่าวรายงาน การอธิบาย การเล่าเรื่อง การให้คำแนะนำในการทำอย่างใดอย่างหนึ่ง การกล่าวแสดงความคิดเห็น หรือการกล่าววิพากษ์วิจารณ์ เทคนิควิธีการวัดความสามารถทางการพูดประเภทนี้มักเป็นวิธีการทดสอบแบบตรง เพราะผู้พูดได้แสดงทักษะพูดจริงในเนื้อหาที่ได้เตรียมมา

2. การสัมภาษณ์หรือการสนทนาซึ่งมักเป็นการพูดระหว่างบุคคล 2 คน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นครูหรือผู้ที่ดำเนินการสอบเป็นผู้ป้อนตัวกระตุ้นซึ่งมักเป็นคำถามให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะพูดของตน การให้คะแนนอาจทำโดยครูผู้สอบและ/หรือกรรมการให้คะแนนที่เข้าร่วม ฟังการสนทนาด้วยการสนทนามักเริ่มด้วยการทักทายเพื่อให้ผู้เรียนคลายความเครียดหรือความหวั่นวิตกที่เกิดขึ้นและช่วยให้คุ้นกับสถานการณ์ของการสอบได้ดีขึ้น ต่อจากนั้นจะเป็นการเข้าสู่เรื่องที่มุ่งทดสอบซึ่งอาจเป็นเรื่องทั่วไปตามบทสมมติที่กำหนดให้ผู้เรียน เช่น การถาม

ทิศทาง การจองบัตรชมการแสดงดนตรี การสั่งอาหารในภัตตาคาร ฯลฯ หรือเป็นการพูดออกความคิดเห็นเรื่องการเมือง การศึกษา เหตุการณ์ปัจจุบัน การพูดเกี่ยวกับแผนการในอนาคตของตนเอง เช่น การศึกษาต่อ การทำงาน ฯลฯ

3. การอภิปรายหรือการโต้วาทีซึ่งมีการแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่ม โดยมีกรรมการให้คะแนนเป็นผู้ให้คะแนนผู้เรียนเป็นรายบุคคล แต่เนื่องจากการพูดเป็นกลุ่มแบบนี้มีการพูดของผู้อื่นเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการพูดของแต่ละคน เช่น การกล่าวแก้ประเด็นของฝ่ายตรงข้ามในการโต้วาที การสนับสนุนความคิดเห็นของผู้อภิปรายอื่น หรือผู้โต้วาทีที่อยู่ฝ่ายเดียวกันซึ่งผู้เรียนจะต้องแสดงความสามารถในการพูด ทั้งที่ได้เตรียมมาล่วงหน้าและที่คิดขึ้นในสถานการณ์อย่างฉับไวโดยไม่ได้เตรียมมาล่วงหน้า ความสามารถที่วัดได้จึงเป็นทั้งทางด้านแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารของตนเอง และการแก้ข้อกล่าวหาโต้แย้งประเด็น หรือการสนับสนุนข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอของผู้อื่น นอกจากนี้การรักษาปฏิสัมพันธ์ในการพูดซึ่งเป็นมารยาททางสังคมที่ช่วยให้การพูดเป็นไปอย่างราบรื่นตามระเบียบวิธีทางสังคมก็เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การให้คะแนน และเนื่องจากการพูดเป็นการสื่อสารที่อาศัยท่วงทิวาจา ความชัดเจนชัดคำ น้ำเสียง ประกอบกับการใช้ภาษา

กาญจนา ปราบพาล (2530, อ้างใน สุกานดา ญาติพร้อม, 2550) ได้เสนอแนะวิธีการวัดความสามารถทางการพูดไว้ 3 แบบ คือ การพูดคุย การสัมภาษณ์ และการแสดงบทบาทสมมติ ขณะที่ สุลีรัตน์ ภัทรานนท์ (2532, อ้างใน สุกานดา ญาติพร้อม, 2550) ได้สรุปว่า การวัดและประเมินผลทักษะการพูดสามารถวัดด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. วัดเฉพาะทักษะการพูด เช่น พูดตามหัวข้อที่กำหนดให้
2. วัดทักษะการพูดสัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ เช่น ฟัง – พูด อ่าน – พูด เขียน – พูด เป็นต้น
3. วัดทักษะการพูดโดยตรงคือ ให้พูดในสภาพที่เป็นจริงหรือในสถานการณ์จำลองที่สมจริง
4. วัดทักษะการพูดทางอ้อม ใช้วิธีการสัมพันธ์กับการพูดโดยตรง เช่น การระลึก โดยการใช้ผู้เรียนอ่านบทสนทนาที่ข้อความบางตอนที่ขาดหายไปแล้วเลือกคำตอบที่ให้มาเติมหรือเขียนสมบูรณ์ โดยถือว่าก่อนตอบผู้เรียนต้องออกเสียงในใจก่อน
5. วัดจุดย่อยขององค์ประกอบต่าง ๆ ทางภาษา ได้แก่ ระบบเสียง ศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ เป็นการวัดความสามารถทางภาษา

6. วัดทักษะรวมสรุป เป็นการวัดความสามารถในการสื่อความหมายด้วยการพูดซึ่งต้องใช้ความรู้ทางภาษา และความสามารถทางอื่น ๆ เช่น การให้ทำกิจกรรมดังต่อไปนี้

- 1.1 สนทนาเป็นกลุ่มหรือเป็นคู่
- 1.2 แสดงบทบาทสมมติ เช่น พูดโทรศัพท์ แสดงละครสั้น ๆ
- 1.3 พูดบรรยายภาพ หรืออ่านข้อความแล้วเล่าหรือพูดสรุป
- 1.4 พูดตามหัวข้อที่กำหนดให้
- 1.5 พูดอธิบาย พูดบรรยาย รายงาน พูดโน้มน้าว โต้แย้ง
- 1.6 พูดภาษาอังกฤษจากเรื่องราวภาษาไทย
- 1.7 ครุสัมพันธ์ผู้เรียน หรือผู้เรียนจับคู่สัมพันธ์กันเอง
- 1.8 ตอบแบบทดสอบแบบเติมคำในช่องว่าง
- 1.9 ตอบคำถามที่เกี่ยวกับภาพการ์ตูนเป็นชุดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

สามารถใช้เหตุผลและสรุปอ้างอิงได้จากเนื้อเรื่อง

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้เสนอแนวทางการประเมินความสามารถทางการพูดของผู้เรียนตามสภาพจริง โดยใช้แบบประเมินความสามารถตามมาตราส่วน 6 ระดับ แบบ The Schulz Communicative Competence Scale, The Foreign Service Institute Scale และ The Bartz scale ดังนี้

1. ความคล่องแคล่ว

- 1.1 พูดตะกุกตะกักไม่ปะติดปะต่อกันจนไม่สามารถสื่อสารได้ คะแนน 0
- 1.2 พูดช้ามากไม่สม่ำเสมอ ยกเว้นประโยคสั้น ๆ หรือประโยคที่ใช้กันอยู่เป็นประจำ คะแนน 1
- 1.3 มีความลังเลบ่อย และพูดตะกุกตะกัก บางประโยคไม่สมบูรณ์
คะแนน 3
- 1.4 มีความลังเลในการพูดบางครั้งคราว มีตะกุกตะกักบ้าง เพราะพูดประโยคใหม่และต้องจัดเรียงคำ คะแนน 4
- 1.5 พูดได้อย่างสบายและราบรื่น แต่ยังรู้ว่าไม่ใช่เจ้าของภาษาเมื่อพิจารณาจากความเร็วและความสม่ำเสมอของการพูด คะแนน 5
- 1.6 พูดได้ทุกหัวเรื่องอย่างสบายและราบรื่นคล้ายเจ้าของภาษา

2. ความสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ

- 2.1 ไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เรียนพูดเลย คะแนน 0
- 2.2 เข้าใจเพียงเล็กน้อยที่เป็นส่วนย่อย ๆ หรือคำเดี่ยว ๆ คะแนน 1
- 2.3 เข้าใจบางกลุ่มคำและบางวลี คะแนน 2
- 2.4 เข้าใจเอกถกประโยค (Simple sentences) ที่สั้น ๆ คะแนน 3
- 2.5 เข้าใจคำพูดที่ผู้เรียนพูดเป็นส่วนใหญ่ คะแนน 4
- 2.6 เข้าใจคำพูดที่ผู้เรียนพูดมาทั้งหมด คะแนน 5

3. ปริมาณของข้อความในการสื่อสาร

- 3.1 ผู้เรียนมิได้นำข้อความเกี่ยวข้องมาพูดเลย คะแนน 0
- 3.2 ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดน้อยมาก คะแนน 1
- 3.3 ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดพอสมควร คะแนน 3
- 3.4 ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดเป็นส่วนมาก คะแนน 4
- 3.5 ผู้เรียนนำข้อความที่เกี่ยวข้องมาพูดทั้งหมด คะแนน 5

4. คุณภาพของข้อความที่นำมาสื่อสาร

- 4.1 คำพูดที่ผู้เรียนพูด ไม่ถูกต้องเลย คะแนน 0
- 4.2 มีคำพูดที่ถูกต้องตามโครงสร้างน้อยมาก คะแนน 1
- 4.3 มีคำพูดที่ถูกต้องบ้าง แต่มีปัญหาด้าน โครงสร้างทางภาษาอยู่มาก
คะแนน 2
- 4.4 มีคำพูดที่ถูกต้องมาก แต่มีปัญหาด้าน โครงสร้างทางภาษาอยู่มาก
คะแนน 3
- 4.5 มีคำพูดที่ถูกต้องเป็นส่วนมาก มีปัญหาด้าน โครงสร้างน้อยมาก
คะแนน 4
- 4.6 คำพูดถูกต้องเกือบทั้งหมด คะแนน 5

5. สำเนียง

- 5.1 ออกเสียงผิด ๆ จนผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจบ่อยครั้ง คะแนน 0
- 5.2 ออกเสียงผิดมากบ่อยครั้ง และลงเสียงหนักผิด คะแนน 1
- 5.3 สำเนียงยังเป็นไทย ทำให้ต้องตั้งใจฟัง และการออกเสียงผิดบางครั้งทำ

ให้เข้าใจผิดด้าน ไวยากรณ์และคำศัพท์ คะแนน 2

5.4 สำเนียงยังเป็นไทยอยู่บ้างและออกเสียงผิดบางครั้ง แต่ก็ยังสามารถเข้าใจได้ คะแนน 3

5.5 ออกเสียงไม่ผิดเด่นชัด แต่ยังไม่เหมือนเจ้าของภาษา คะแนน 4

5.6 ออกเสียงคล้ายเจ้าของภาษาแทบจะไม่มีสำเนียงไทย คะแนน 5

6. ความพยายามในการสื่อสาร

6.1 หยุดเงียบเป็นเวลานาน โดยไม่ใช้ความพยายามพูดให้จบความ

คะแนน 0

6.2 พยายามที่จะสื่อสารน้อยมาก แต่ยังคงความกระตือรือร้น คะแนน 1

6.3 พยายามที่จะสื่อสารบ้างแต่ยังแสดงความไม่สนใจ คะแนน 2

6.4 พยายามที่จะสื่อสารแต่ไม่รู้จักใช้ท่าทางช่วย คะแนน 3

6.5 พยายามที่จะสื่อสารและรู้จักใช้ท่าทางช่วย คะแนน 4

6.6 พยายามเป็นพิเศษที่จะสื่อสาร โดยใช้ทั้งภาษาพูดและท่าทาง

เพื่อการแสดงออก คะแนน 5

ในส่วนของการประเมินความสามารถในการพูดในทางปฏิบัติงาน Willis (1996, อ้างใน สุกานดา ญาติพร้อม, 2550) กล่าวว่าเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในงานการพูด การประเมินผลหรือการทดสอบจึงต้องเน้นด้านการพูดสนทนาติดต่อสื่อสาร และภาษาที่พบในการปฏิบัติงานไว้ คือ ภาษาที่เกิดขึ้นทีในขณะทีปฏิบัติงาน (Spontaneous language) และภาษาที่เตรียมพร้อมเพื่อการนำเสนอหน้าชั้นเรียน (Planned language)